

Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto

YHTEISKUNTA- JA VALTIOTIETEIDEN
LISENSIAATIN TUTKINTONA SUORITETTAVA
ERIKOISSOSIAALITYÖNTEKIJÄN KOULUTUS

YHTEISÖSOSIAALITYÖ
-ERIKOISALAN
OPETUSSUUNNITELMA 2012—2015

YHTEISÖSOSIALITYÖN ERIKOISALAN
OPETUSSUUNNITELMA

Yhteisösosiaalityö-erikoisalan opetussuunnitelman (120 op) rakenne:

I ERIKOISALAOPINNOT 55 OP

- 1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA ASiantuntijuus (20 op)
 - 1.1 Yhteiskunnalliset muutosprosessit (6 op)
 - 1.1.1 *Hyvinvointipalveluiden muuttuva toimintaympäristö (3 op)*
 - 1.1.2 *Yhteisösosiaalityön haasteet globalisoituvassa yhteiskunnassa (3 op)*
 - 1.2 Sosiaalityön muuttuva asiantuntijuus (6 op)
 - 1.2.1 *Sosiaalityön asiantuntijuus (3 op)*
 - 1.2.2 *Yhteisösosiaalityön asiantuntijuus (3 op)*
 - 1.3 Tutkivan asiantuntijuuden ohjaus (8 op)
- 2 ERIKOISALAN KYSYMYKSET (15 op)
 - 2.1 Paikallisyhteisöt (5 op)
 - 2.2 Kulttuuriyhteisöt ja vertaisryhmät (5 op)
 - 2.3 Institutionaaliset yhteisöt (5 op)
- 3 SOSIAALITYÖN LÄHESTYMISTAVAT JA TYÖMUODOT (20 op)
 - 3.1 Sosiaalityön johtaminen (5 op)
 - 3.2 Työmuodot ja prosessit 10 op
 - 3.3 Ammatillisuus ja etiikka 5 op

II TUTKIMUSMETODOLOGIAOPINNOT 25 op

- 4.1 Sosiaalityön tieteenteoria (2 op)
- 4.2 Sosiaalityön tutkiva kehittäminen (5 op)
- 4.3 Tutkimukselliset lähestymistavat (8 op)
- 4.4 Tieteellinen kirjoittaminen ja raportointi (5 op)
- 4.5 Tutkimusprosessi (5 op)

III LISENSIAATINTUTKIMUS 40 op

ERIKOISSOSIAALITYÖNTEKIJÄN KOULUTUS

Suoritettava tutkinto

Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen sosiaalityöntekijän kelpoisuuden tuottaneen yhteiskunta- tai valtiotieteiden tai muun vastaavan maisterin tutkinnon pohjalta suoritettava ammatillisesti painottunut tieteellinen jatkokoulutus, joka johtaa yhteiskunta- tai valtiotieteiden lisensiaatin tutkintoon valitulla sosiaalityön erikoisalalla (Asetus yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä, yliopistojen koulutusohjelmista ja erikoistumiskoulutuksista 568/2005).

Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen lähtökohtana on ammattikäytäntöjen tieteellisen perustan vahvistaminen. Tavoitteena on syventää sosiaalityön asiantuntijuutta, vahvistaa sosiaalialan kehittämiseen tarvittavia taitoja ja lujittaa ammatillista identiteettiä. Erikoistumiskoulutus ei tähtää tutkijakoulutukseen, vaan sosiaalityön asiantuntijuuden syventämiseen tieteellisen ajattelun ja tutkimuksen keinoin. Sosiaalityön erikoistumiskoulutuksen tarve nousee nopeasti muuttuvan yhteiskunnan sosiaalityöhön kohdistuvista haasteista, sosiaalityön erityisosaamisen syventämisen vaateista sekä hyvinvointipalveluiden kehittämisen ja uudelleen organisoitumisen paineista. Pitkä-kestoisten täydennys- ja PD-koulutusten ohella tarvitaan lisensiaatintutkintona suoritettava erikoissosiaalityöntekijän koulutus.

Koulutuksen järjestää yliopistojen sosiaalityön yksiköiden muodostama Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet.

Sosiaalityön erikoisalalat

Erikoissosiaalityöntekijän koulutus käynnistyi vuoden 2000 alussa opetusministeriön myöntämän erillismäärärahan turvin. Erikoistumiskoulutusta voidaan järjestää viidellä erikoisalalla (Asetus 568/2005):

- Hyvinvointipalveluiden erikoisala
- Kuntouttava sosiaalityö
- Lapsi- ja nuorisosiaalityö
- Marginalisaatiokysymysten sosiaalityö
- Yhteisösosiaalityö.

Tutkinnon tavoitteet ja rakenne

Tutkinnon tavoitteena on vahvistaa koulutettavien ammatti-identiteettiä, lisätä heidän professionaalisia valmiuksiaan sekä kehittää kykyä tarkastella analyttisesti omaa työtä ja sen suhdetta ympäröivään yhteiskuntaan.

Koulutus järjestetään monimuoto-opetuksena, johon sisältyvät mm. pakolliset neljästi vuodessa järjestettävät lähiopetusjaksot, verkkotyöskentely, kirjalliset tehtävät sekä lisensiaatintutkimus. Jokainen opiskelija laatii henkilökohtaisen oppimissuunnitelman (HOPS) yhdessä koulutuksesta vastaavan professorin kanssa. HOPS on keskeinen väline erikoistumiskoulutuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Se on opiskelun sisältöä ja aikataulua koskeva suunnitelma, jota päivitetään ja tarkistetaan opiskelun aikana. Opintojaksojen yhteydessä esitettävää kirjallisuutta sovelletaan kunkin opiskelijan HOPS:n pohjalta osoitettavan tarpeen mukaan sekä tukemaan lisensiaatintutkimuksen tekemistä.

Sadankahdenkymmenen opinto-pisteen (120 op) tutkinto rakentuu erikoisala- ja tutkimusmetodologiaopinnoista sekä liseniaatintutkimuksesta.

YHTEISÖSOSIAALITYÖN ERIKOISALA

Yhteisösosiaalityö-erikoisala tarkastelee yksilöitä, perheitä ja ryhmiä osana sosiaalisia verkostoja ja yhteisöjä. Erikoisalan tehtävänä on syventää ja kehittää sosiaalityön asiantuntijuutta, jossa sosiaalityön tavoitteisiin pyritään rakentamalla, tukemalla ja kehittämällä erilaisia yhteisöjä. Globalisoituvassa markkinataloudessa ja individualisoituvassa yhteiskunnassa yhteisöllistämisen politiikka ja strategiat ovat nousseet näkyvästi esiin. Perinteiset suvun ja naapuruston lähiverkostot ovat rapautuneet maaseudullakin kasvukeskuksiin muuton myötä, eikä uusia yhteisöjä ole muodostunut helposti tulomuuttoalueillakaan. Yhteisöistä haetaan voimaa, turvaa, terveyttä ja muutoksen mahdollisuutta. Parhaimmillaan yhteisöllisyys kartuttaa hyvinvointia ja sosiaalista pääomaa, mutta joskus tiivis yhteisö voi rajata ulkopuolelleen ja tuottaa sosiaalista syrjäytymistä. Yhteisöllisyyttä käytetään työvälineenä esimerkiksi päihdetyössä ja pitkäaikaistyöttömien auttamisessa. Väestön ikärakenteen muuttuessa ja vanhusten määrän kasvaessa kysymys yhteisöllisistä strategioista on ajankohtainen. Myös sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisy - esimerkiksi lasten ja nuorten hyvinvointikysymykset - asettavat haasteita yhteisölliselle työtoteelle sosiaalityössä.

Yhteisö on kansalaisten muodostuma, usein alueellisesti rajattu, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja symbolisiin merkityksiin ja identiteettiin perustuva kokonaisuus. Yhteisö voi rakentua esimerkiksi kansalaisia yhdistävien arvojen, tarpeiden, intressien tai toiminnan varaan. Paikallisyhdyskuntien (asuinalue, kylä, lähiö, kaupunginosa, seutukunta) ohella yhteisöllisyys voi perustua esimerkiksi etnisiin, kulttuurisiin ja kielellisiin tekijöihin. Yhteisöllisyys liittyy yhä useammin yhteenkuuluvuuteen, joka perustuu kommunikatiivisiin prosesseihin eikä niinkään institutionaalsiin tiloihin tai kulttuurisiin rakenteisiin kuten esimerkiksi sukulaisuuteen, perheeseen tai luokka-asemaan. Internetin rooli nähdään keskeiseksi uudenlaisen, kollektiivisten projektien ympärille syntyvän yhteisöllisyyden tuottamisessa. Globalisoituvassa maailmassa kansalaisjärjestöjen, vertaisryhmien ja erilaisten vähemmistöjen ja alakulttuurien merkitys korostuu yhteisöllisyyden perustana.

Yhteisösosiaalityön keskeisiä toimintaperiaatteita ovat sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisy, lähipalvelujen kehittäminen, kansalaisten oma-aloitteisuuden tukeminen ja sosiaalisten verkostojen merkityksen tunnustaminen sekä niiden vahvistaminen. Yksilöiden, perheiden ja ryhmien hyvinvointia ja selviytymistä edistetään käyttämällä hyväksi yhteisöjen suomia mahdollisuuksia. Keskeisenä tehtävänä on vaikuttaa kansalaisten elinolosuhteisiin paikallisella tasolla, tukea heidän osallisuuttaan erilaisissa arjen verkostoissa ja vahvistaa heidän kokemustaan täysivaltaisesta kansalaisuudesta.

Perinteinen pohjoismainen yhteisösosiaalityön muoto on ollut yhdyskuntatyö. Se on ollut hyvinvointivaltiollisen sosiaalityön organisoimaa toimintaa, joka on kohdistunut erityisesti kaupunkimaisiin yhdyskuntiin. Yhteisösosiaalityössä pyritään rikkomaan hallinnollisia rajoja, liikkumaan erilaisilla rajapinnoilla ja etsimään kumppanuutta julkisen sektorin sosiaalityön, kolmannen sektorin ja erilaisten organisoitumattomien kansalaisyhteiskunnan toimijoiden välillä.

Yhteisölliseen sosiaalityöhön kuuluvat yhdyskuntatyön ohella kiinteästi alueellinen ja rakenteellinen sosiaalityö sekä erilaiset ryhmämuotoiset toimintatavat. Tulevaisuuden haasteena on kehittää yhdyskuntatyötä lähiöiden ohella maaseutumaisissa yhdyskunnissa. Asuinalueiden ohella yhteisöllistä sosiaalityötä on kehitettävä myös kulttuurisissa, kasvatuksellisissa ja hoidollisissa yhteisöissä sekä etnisten ryhmien parissa.

Yhteisösosiaalityön erikoisalaopinnoissa yhteisöjä, yhteisöllisyyttä ja yhteisöllistämisen politiikkaa tarkastellaan useiden eri näkökulmien kautta. Yhteisösosiaalityön asiantuntijana sosiaalityöntekijän tulee ymmärtää yhteisön

ja yhteisöllisyyden historiaa, ryhmäprosesseja ja -dynamiikkaa sekä kyetä arvioimaan ja soveltamaan erilaisia yhteisöjen kanssa käytettäviä työmenetelmiä. Verkottumisen ajatukseen pohjautuva yhteisösosiaalityö hyödyntää erikoisalaopinnoissa verkko-oppimisympäristöjä. Kysymyksessä on erikoistava koulutus, jossa työohjauksessa hyödynnetään yhteisösosiaalityön ammattilaisten osaamista.

I ERIKOISALAOPINNOT 55 OP

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA ASIANTUNTIJUUS (20 op)

1.1 Yhteiskunnalliset muutosprosessit 6 op

1.1.1 Hyvinvointipalveluiden muuttuva toimintaympäristö (3 op)

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää globalisaation ja Euroopan unionin yhteyden hyvinvointivaltion, sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön muotoutumiseen sekä suomalaisen muutoskehityksen erityisluonteen.

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

Kirjallisuus:

Julkunen, Raija (2006) *Kuka vastaa? Hyvinvointivaltion rajat ja julkinen vastuu*. Helsinki: Stakes.

Koskiahho Briitta (2008) *Hyvinvointipalvelujen tavaratalossa*. Vastapaino.

Palola, Elina & Karjalainen, Vappu (toim.) (2011) *Sosiaalipolitiikka – hukassa vai uuden jäljillä?* Helsinki. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.

Oheiskirjallisuus:

Giddens, Anthony (2007) *Europe in the Global Age*. Cambridge: Polity Press.

Held, David (2004) *Globalisaatio: Puolesta ja vastaan*. Tampere: Vastapaino.

Helne, Tuula & Kajanoja, Jouko & LaitinenKuikka, Sini & Silvasti, Tiina & Simpura, Jussi (2003) *Sosiaalinen politiikka*. Juva: WSOY.

Helne, Tuula & Laatu, Markku (toim.) (2006) *Vääryyskirja*. Helsinki: Kelan tutkimusosasto.

Viestinnän julkaisuja 6. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Kari Matti, Kattelus Mervi, Saari Juho (2008) *Sosiaalinen Eurooppa murroksessa - Euroopan unionin sosiaali- ja terveystalitiikka*: Eurooppatiedotus, Ulkoasiainministeriö.

Saari, Juho (toim.) (2005) *Hyvinvointivaltio – Suomen mallia analysoimassa*. 2. korjattu painos. Sosiaalipoliittisen yhdistyksen tutkimuksia. Helsinki: Yliopistopaino.

Sennett, Richard (2004) *Kunnioitus eriarvoisuuden maailmassa*. Suomentanut Kaisa Koskinen. Tampere: Vastapaino.

Sennett, Richard (2007) *Uuden kapitalismin kulttuuri*. Suomentanut Kaisa Koskinen. Tampere: Vastapaino.

1.1.2 Yhteisösosiaalityön haasteet globalisoituvassa yhteiskunnassa (3 op)

Tavoite:

Opiskelija syventää tietämystä maailmanlaajuisista ja yhteiskunnallisista muutoksista mukaan luettuina arvomuutokset ja alueellinen erilaistuminen sekä näiden vaikutuksista ihmisten arkielämään. Keskeiset sisällöt ovat:

- globaalisuus, uusliberalismi, tietoyhteiskunta, kulttuurinen murros
- yhteisöllisyyden asema ja kehitys osana yhteiskunnallista muutosta
- yhteisöllisyyden perusarvot ja niiden muutokset
- uudet yhteisöllisyyden muodot
- alueellinen erilaistuminen
- kunnallinen, seudullinen ja maakunnallinen kehitys

- alueellisuus ja väestövastuu
- autioituva ja ikääntyvä maaseutu ja kaupunkien kriisiytyneet alueet
- kansalaisten alueellinen hyvinvointi, demokratia, osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet
- lainsäädännön muutokset
- kunnallinen ja ehkäisevä sosiaalipolitiikka
- uusi paikallisuus
- lähiöhankkeet, perusparantaminen
- uusyhteisöllisyyden muodot kuten virtuaaliyhteisöt

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja etätehtävät.

Kirjallisuus:

Harvey, David (2008) Uusliberalismin lyhyt historia. Tampere: Vastapaino.

Oheiskirjallisuus:

Anttonen, Anneli & Sipilä, Jorma (2000) Suomalaista sosiaalipolitiikkaa. Tampere:Vastapaino.

Bauman, Zygmunt (2002) Notkea moderni. Jyväskylä: Vastapaino.

Delanty, Gerard (2005) Community. London: Routledge.

van Dijk, Jan (1999) The Network Society. Social Aspects of New Media. (De Netwerkmatschappij trans. Leontine Spoorenberg) London: Sage.

Doherty-Farina, Stephen (1996): The Wired Neighborhood. New Haven & London: Yale University Press.

Eräsaari, Leena (2002) Julkinen tila ja valtion yhtiöittäminen. Helsinki: Gaudeamus.

Harisalo, Risto (2001) Luottamus kansalaisyhteiskunnan peruskivenä: kansalaisten luottamus ministeriöihin. Helsinki: Valtionvarainministeriö.

Hautamäki, Antti ym. (2005) Yhteisöllisyyden paluu. Helsinki: Gaudeamus.

Heinonen, Jari (1999) Hyvinvointimalli murroksessa. Aikamme sosiaalinen kysymys ja sen ratkaisuvaihtoehdot. Helsinki: TA-tieto.

Hokkanen, Liisa & Kinnunen, Petri & Siisiäinen, Martti (1999) Haastava kolmas sektori. Pohdintoja tutkimuksen ja toiminnan moninaisuudesta. Jyväskylä: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto.

Ilmonen, Kaj (toim.) (2000) Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, SoPhi.

Kangaspunta Seppo (toim.) Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere:Tampere University Press.

Kainulainen, Sakari & Rintala, Taina & Heikkilä, Matti (2001) Hyvinvoinnin alueellinen erilaistuminen 1990-luvun Suomessa. Tutkimuksia 114. Saarijärvi: Stakes.

Kinnunen, Petri & Kostamo-Pääkkö, Kaisa (toim.) (2003) Alueelliset hyvinvointistrategiat. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen julkaisuja 5. Oulu: Oulun kaupungin painatuskeskus.

Koskiaho, Briitta & Nurmi, Johanna & Virtanen, Petri (1999) Kansalaisten sosiaalipolitiikka. Kansalaisyhteiskunta ja hyvinvointivaltio 2000-luvulla. Juva: WSOY.

Kosonen, Pekka & Simpura, Jussi (toim.) (1999) Sosiaalipolitiikka globalisoituvassa yhteiskunnassa. Helsinki: Gaudeamus.

Kröger, Teppo (1997) Hyvinvointikunnan aika. Kunta hyvinvointivaltion sosiaalipalvelujen rakentajana. Acta Universitatis Tamperensis 561. Tampere: Tampereen yliopisto.

Laitinen, Merja & Pohjola, Anneli (2001) "Ei tää niin syrjässä". Tutkimus elämisen mahdollisuuksista ja palveluista syrjäkyllissä. Lapin yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja B 37. Tutkimusraportteja ja selvityksiä. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino.

Lehtonen, Heikki (1990) Yhteisö. Jyväskylä: Vastapaino.

Martikainen, Tuomas (toim.) (2006) Ylirajainen kulttuuri. Etnisyys 2000-luvun Suomessa. Helsinki: SKS.

Mason, Andrew (2000) Community, Solidarity and Belonging. Levels of Community and their Normative Significance. Cambridge: University Press.

- Matthies, Aila-Leena & Närhi, Kati (toim.) (1998) Ekososiaalisia oivalluksia sosiaalityön arjesta. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen yhteiskuntapolitiikan työpapereita no. 102. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- Matthies, Aila-Leena & Kotakari, Ulla & Nylund, Marianne (toim.) (1996) Välittävät verkostot. Jyväskylä: Vastapaino.
- Puohiniemi, Martti (2006) Täsmäelämän ja uusyhteisöllisyyden aika. Helsinki: Limor kustannus.
- Roivainen, Irene (1993) Lähiö ja sen asukkaat teollisessa murroksessa. Tutkimus hervantalaisista teollisuustyöntekijöitä. Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan laitos. Tutkimuksia. Sarja A, Nro 5. Tampere: Tampereen yliopiston jäljennepalvelu.
- Sennett, Richard (2004) Kunnioitus eriarvoisuuden maailmassa. Tampere: Vastapaino.
- Taylor, Marilyn (2003) Public policy in the community. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

1.2 Sosiaalityön muuttuva asiantuntijuus (6 op)

1.2.1 Sosiaalityön asiantuntijuus (3 op)

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää yhteiskunnallisten ja kulttuuristen muutosten mukanaan tuomia haasteita sosiaalityölle. Erityisesti painotetaan muuttuneen yhteiskunnallisen tilanteen asettamia haasteita sosiaalityön asiantuntijuudelle ja etiikalle sekä vaihtoehtoisia sosiaalityön tutkimuksessa ja keskusteluissa esitettyjä visioita sosiaalityön "uuden" asiantuntijuuden rakentamiseen.

Oppimismuodot: Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

Kirjallisuus:

- Juhila, Kirsi (2006) Sosiaalityöntekijöinä ja asiakkaina. Sosiaalityön yhteiskunnalliset tehtävät ja paikat. Tampere: Vastapaino.
- Laitinen, Merja & Pohjola, Anneli (toim.) (2010) Asiakkuus sosiaalityössä. Helsinki: Gaudeamus.
- Gambrill, Eileen D. (2006) Social Work Practice: a Critical Thinkers' Guide. 2. ed.. New York: Oxford University.

Oheiskirjallisuus:

- Banks, Sarah (2004) Ethics, Accountability and the Social Professions. Houndsmills: Palgrave.
- Fook, Jan (2002) Social Work. Critical Theory and Practice. London: Sage.
- Healy, Karen (2000) Social Work Practices. Contemporary Perspectives on Change. London: Sage.
- Meeuwisse, Anna & Sunesson, Sune & Swärd, Hans (red.) (2006) Socialt arbete. En grundbok. 2. uppl. Stockholm: Natur och Kultur.
- Raunio, Kyösti (2009) Olennainen sosiaalityössä. Toinen uudistettu laitos. Helsinki: Gaudeamus.
- Webb, Stephen A. (2006) Social Work in a Risk Society: Social and Political perspectives. London: Routledge.
- Ylinen, Satu. (2008) Gerontologinen sosiaalityö: tiedonmuodostus ja asiantuntijuus. Kuopion yliopiston julkaisuja. E, Yhteiskuntatieteet. 155.

1.2.2 Yhteisösosiaalityön asiantuntijuus (3 op)

Tavoite:

Opiskelija saa valmiuksia analysoida ja jäsentää yhteisösosiaalityötä osana sosiaalityön ammatillisuutta ja asiantuntijuutta. Keskeiset sisällöt ovat:

- yhteisön, yhteisöllisyyden ja yhteistyön käsitteet

- yhteisösosiaalityön kehitys ja nykytila Suomessa ja ulkomailla
- yhteisösosiaalityön suhde muihin yhteisötyön muotoihin ja asema sosiaalityön kokonaisuudessa
- yhteisösosiaalityön eettinen, teoreettinen ja tiedollinen sekä taidollinen perusta
- yhteisösosiaalityön kokonaisuuden j
- a työmuotojen hahmottaminen (rakenteellinen työ, aluesosiaalityö, yhdyskuntatyö, maaseutu- ja kaupunkisosiaalityö)

Oppimismuodot:
Luennot ja essee.

Kirjallisuus:

Filander, Karin & Vanhalakka-Ruoho, Maritta (Toim.) (2009): Yhteisöllisyys liikkeessä. Aikuiskasvatuksen 48. vuosikirja.

Roivainen Irene, Nylund Marianne, Korkiamäki Riikka & Raitakari Suvi (toim.) (2008): Yhteisöt ja sosiaalityö. Kansalaisen vai asiakkaan asialla? Jyväskylä: PS-kustannus.

Oheiskirjallisuus:

Durkheim, Emile (1985, alkup. 1930): Itsemurha. Sosiologinen tutkimus. Helsinki: Tammi.

Deegan, Mary Jo (1988) Jane Addams and the men of the Chicago school. New Brunswick: Transaction Books.

Fook, Jan (2002) Social Work. Critical Theory and Practice. London: Sage.

Healy, Karen (2000) Social Work Practices: Contemporary perspectives on change. London: Sage.

Helne, Tuula & Sakari Hänninen & Jouko Karjalainen (toim.) (2004) Seis yhteiskunta – tahdon sisään! Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Minerva.

Hutchinson, Gunn Strand (ed.) (2009) Community work in the Nordic Countries – New Trends. Oslo: Universitetsforlaget.

Jansson, Bruce S (2010) Becoming an Effective Policy Advocate. From Policy Practice to Social Justice. Sixth edition. Brooks/Cole: Belmont, USA.

Juhila, Kirsi & Forsberg, Hannele & Roivainen, Irene (toim.) (2002) Marginaalit ja sosiaalityö. SoPhi. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Koskinen, Simo (2003) Suomalaisen yhteisösosiaalityön kehitys ja nykysuuntaukset. Teoksessa Merja Laitinen ja Anneli Pohjola (toim.) Sosiaalisen vaihtuvat vastuut. Jyväskylä: PS-kustannus, 206-236.

Mullaly, Bob (1997): Structural social work: Ideology, theory and practice. Second edition. Toronto: Oxford university press.

Närhi, Kati (2004) Eco-Social Approach in Social Work and the Challenges to the Expertise of Social Work. Jyväskylä: University of Jyväskylä. elektronisena:

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13326/9513918343.pdf?sequence=1>

Roivainen Irene (2004) Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat. Verkko-oppikirja. Tampere: Tampere University Press.

Ronnby, Alf (1995) Den lokala kraften. Människor i utvecklingsarbete. Falköping: Liber Utbildning.

Ronnby, Alf (1995) Mobilizing local communities. Aldershot: Avebury.

Stepney, P. & Popple, K. (2008) Social Work and the Community. A Critical Context for Practice. Basingstoke: Palgrave Macmillan

Turunen, Päivi (2004) Samhällsarbete i Norden: diskurser och praktiker i omvandling. Växjö: Växjö University Press.

1.3 Tutkivan asiantuntijuuden ohjaus (8 op)

Tavoite:

Sosiaalityön erikoistumiskoulutukseen liitetyn tutkivan asiantuntijuuden ohjauksen tarkoitus on tukea ammatillista kasvua. Sen päämääränä on pohtia sosiaalityön erityisluonteen tunnistamista ja kehittämistä, tukea sosiaalityön ammatti-identiteetin kehittymistä ja sosiaalityön asiantuntijana toimimista sekä avata uudenlaisia mahdollisuuksia. Ohjauksessa paneudutaan erityisesti koulutuksen ja ammatillisen kehittymisen suhteen lujittamiseen kunkin opiskelijan henkilökohtaisessa ammatillisessa kontekstissa.

Oppimismuodot:

Aloitustehtävä, pienryhmäseminaarityöskentely ja sen arviointi.

2 ERIKOISALAN KYSYMYKSET (15 OP)

2.1 Paikallisyhteisöt (5 op)

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija osaa tarkastella yhteisöllisyyttä tilallisena ja paikallisena ilmiönä sekä aluetta ja paikallisyhdyskuntaa yhteisöllisen sosiaalityön kohteena. Huomion kohteena ovat sekä kaupunki- että maaseutuyhdyskunnat syrjäseuduista kaupunkilähiöihin. Keskeiset sisällöt ovat:

- alueelliset ja paikallisyhdyskunnat sosiaalitieteellisenä ilmiönä
- kylät ja kaupunginosat toimintaympäristöinä

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

a) Kaupunki

Kirjallisuus:

Pekkarinen, Elina (2010) Stadilaispojat, rikokset ja lastensuojelu. Viisi tapaustutkimusta kuudelta vuosikymmeneltä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Oheiskirjallisuus:

Ahponen, Pirkkoliisa & Järvelä, Marja (1983) Maalta kaupunkiin, pientilalta tehtaaseen. Tehdastyöläisten elämäntavan muutos. Helsinki: WSOY.

Andersen, John & Tyroll Beck, Anne-Marie & Kristensen, Juul Catharina & Larsen, Jorgen (2003) Empowerment i storbyens rum- et socialvidenskabeligt perspektiv. København: Hans Reitzels forlag.

Blokland, Talja (2003) Urban Bonds. translated by Lee K. Mitzman. Cambridge: Polity Press.

Bäcklund, Pia (1998) Paikallisyhteisön käsite ja asumisen arki: juurtumisen, kansalaisaktiivisuuden ja sosiaalisen vuorovaikutuksen tarkastelua. Keskustelualoitteita 1998:1. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

Franzen, Mats & Sandstedt, Eva (1981) Grannskap i stadsplanering. Om stat och byggande i efterkrigstidens Sverige. Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Sociologica Upsaliensia 17.

Haarni Ilka (2010) Kolmas elämä. Aktiiviset eläkeläiset kaupungissa. Helsinki: Gaudeamus,

Jovero, Sari & Horelli, Liisa (2002) Nuoret ja paikallisuuden merkitys? Nuorten ympäristösuhteen tarkastelua Vantaan Koivukylä-Havukosken alueella. Espoo: Teknillinen korkeakoulu.

Kääriäinen, Juha (1987) Sosiaaliset ongelmat, asuinalueiden segregoituneisuus ja paikallisyhteisöllisyys. Helsingin sosiaalisten ongelmien asuinalueittaisen vaihtelun tarkastelua. Helsinki: Sosiaaliviraston julkaisusarja A 1987:3.

- Ristilampi, Per-Markku (1994) Rosengård och den svarta poesin. En studie av modern annorlundahet Symposium. Stockholm.
- Renttilä, Inkeri (2009) Inhimillinen toiminta asukkaiden tiloissa. Yhteisösosiaalityön erikoisala. Helsingin yliopisto. (sähköisenä: <http://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=fb2e1187-b61e-4766-812d-7e4dfb1a142>)
- Roivainen, Irene (1999) Sokeripala metsän keskellä: lähiö sanomalehden konstruktiona. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.
- Seppänen, Marjaana (2001) Liipolan onni: asuinalueen sosiaalinen eriytyminen ja merkitys asukkaille. Tutkimuksia 6. Helsinki: Helsingin yliopiston tutkimus- ja koulutuskeskus Palmenia.
- Uusitalo, Irma (1997) National Overview on Distressed Urban Areas in Finland. Helsinki: Ministry of the Environment.
- Toivonen, Mari (2008) Kansalaistalo Mansikkapaikka. Tapaustutkimus yhdyskuntatyöstä. Yhteisösosiaalityön erikoisala. Tampereen yliopisto. (sähköisenä <http://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=c2d8b208-1c09-4d29-b602-cd0cd43b0fbb>)
- Waris, Heikki (1973) Työläisyhteiskunnan syntyminen Helsingin Pitkäsillan pohjoispuolelle. Helsinki: Weilin+Göös.

b) Maaseutu

Kirjallisuus:

- Holmila, Marja (2001) Kylä kaupungistuvassa yhteiskunnassa. Yhteisöelämän muutos ja jatkuvuus. Hämeenlinna: Suomen Kirjallisuuden Seura.
- Vuorinen, Leena (2009) Ikääntyminen maalaiskylässä. Lahti: Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus, Verso.

Oheiskirjallisuus:

- Carlton-LaNey, Iris B. & Edwards, Richard I. & Reid, Nelson (eds.) (1999) Preserving and Strengthening Small Towns and Rural Communities. Nasw Pres.
- Ginsberg, Leon H. (eds.) (1998) Social Work in Rural Communities. Third Edition. Council on Social Work Education. Alexandria, VA.
- Hautamäki, Lauri (1989) Elävä kylä - elävä kotiseutu - elävä Suomi: kylätoiminnan tausta, synty ja laajeneminen kansanliikkeeksi. Helsinki: Kyläasiain neuvottelukunta.
- Heinonen, Jari (1997) Katseita suomalaisuuteen. Vastarinta ja luopuminen suomalaisessa kansanomaisessa kulttuurissa; esimerkkeinä Aleksis Kivi, Väinö Linna, Juha Vainio ja Irwin Goodman. Helsinki: TA-tieto.
- Holmila, Marja (2000) Social Bonds in Rural Life: Regulating and Dangerous. Tutkimuksia 113. Helsinki: Stakes.
- Hyyryläinen, Torsti & Rannikko, Pertti (2000) Eurooppalaistuva maaseutupolitiikka: paikalliset toimintaryhmät maaseudun kehittäjinä. Tampere: Vastapaino.
- Koskinen, Simo & Piekkari, Jouni (toim.) (2000) Ikääntyminen Pohjois-Suomen haja-asutusalueella. Rovaniemi: Lapin yliopisto.
- Lehtola, Ilkka (2001) Palvelujen muutos ja syrjäkyläläisen arki. Joensuu: Joensuun yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja n:o 50.
- Oksa, Jukka (1998) Syrjäkylä muutoksessa. Joensuun yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja n:o 30. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- Silvasti, Tiina (2001) Talonpojan elämää: tutkimus elämäntapaa jäsentävistä kulttuurisista malleista. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.
- Vakimo, Sinikka (2001) Paljon kokeva, vähän näkyvä: tutkimus vanhaa naista koskevista kulttuurisista käsityksistä ja vanhan naisen elämäntapainnoista. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden seura.

2.2 Kulttuuriyhteisöt ja vertaisryhmät (5 op)

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija perehtyy erilaisiin identiteetti-, kulttuuri- ja symbolisiin yhteisöihin ja ryhmiin. Lisäksi on tarkoitus oppia tunnistamaan erilaisia yhteisöjä arkisissa toimintaympäristöissään. Keskeiset sisällöt ovat:

- yhteisöjen, ryhmien ja vertaisryhmien käsitteet
- monimuotoiset ryhmät: vammais- ja sairausryhmät, etniset ryhmät, monikulttuuriset ryhmät, seksuaalivähemmistöt, riippuvuus-kulttuurit sekä vanhempien, työttömien ja omaishoitajien ryhmät yms.
- ryhmä resurssina: vertaistuki, yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma, empowerment / advocacy

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

Kirjallisuus:

Ranta-Tyrkkö, Satu (2010): *At the Intersection of Theatre and Social Work in Orissa, India*: Natya Chetana and Its Theatre. Tampere: Tampere University Press. Sähköisenä: <https://acta.uta.fi>

Oheiskirjallisuus:

Adams, Robert (1996) *Social Work and Empowerment*. London: Macmillan.

Agambien, Giorgio (1995) *Tuleva yhteisö*. Helsinki: Gaudeamus.

Brayde, Suzu & Preston-Shoot, Michael (1995) *Empowering Practice in Social Care*. Buckingham. Philadelphia: Open University Press.

Burke, Beverlyn & Dalrymple, Jane (2002) *Intervention and Empoverment*. Teoksessa Adams, Robert & Dominelli, Lena & Payne, Malcolm (eds.): *Critical Practice in Social Work*. Hampshire & New York: Palgrave.

Derald Wing, Sue (1990) *Counselling the Culturally Different: Theory and Practice*. New York: Wiley.

Dominelli, Lena (2000) *Empowerment: Help or Hindrance in Professional Relationships*. Teoksessa Stepney, Paul & Ford, Deidre (eds.): *Social Work Models, Methods and Theories: A Framework for Practice*. Dorset: Russel House Publilishing Ltd.

Henderson, Paul & Thomas, David, N (2002) *Skills in neighbourhood work*. London etc.: Routledge.

Hokkanen, Liisa (1999) *Palkattu vertaistuki*. Teoksessa Hokkanen, Liisa & Kinnunen, Petri & Siisiäinen Martti (toim.): *Haastava kolmas sektori. Pohdintoja tutkimuksen ja toiminnan moninaisuudesta*. Jyväskylä: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto. 136-163.

Huttunen, Laura (2002) *Kotona, maanpaossa, matkalla: kodin merkitykset maahanmuuttajien omaelämäkerroissa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Hyväri, Susanna (2001) *Vallattomuudesta vastuuseen: kokemuksen politiikan sankaritarinoita*. Vankeinhoidon koulutuskeskuksen julkaisu 3. Vammala: Tietosanomat Oy.

Ilmonen, Kaj & Siisiäinen, Martti (toim.) (1998) *Uudet ja vanhat liikkeet*. Tampere: Vastapaino.

Kahn, Si (1994) *How People Get Power*. Nasw Press.

Kajanoja, Jouko & Simpura, Jussi (toim.) (2001) *Sosiaalinen pääoma: globaaleja ja paikallisia näkökulmia*. Raportteja 252. Saarijärvi: Stakes.

Karlsson, Magnus (2002) *Självt men inte ensam. Om självhjälpsgrupper i Sverige*. Stockholms universitet. Edsbruk.

Kamali, Masoud (2002) *Kulturkompetens i socialt arbete. Om socialarbetarens och klientens kulturella bakgrund*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Kuparinen, Riitta (2005) *"Ei meidän naapuriin"* Tapaustutkimus asukasyhteisön suhtautumisesta asuntolan rakentamiseen. Helsinki: Kehitysvammaliiton tutkimusyksikkö.

Leinonen, Anu (2006) *Vanhusneuvoston funktioita jäljittämässä*. Tutkimus maaseutumaisten kuntien vanhusneuvostoista. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

- Lähteenmaa, Jaana (2000) Myöhäismoderni nuorisokulttuuri. Tulkintoja ryhmistä ja ryhmiin kuulumisten ulottuvuuksista. Nuorisotutkimusverkosto, nuorisotutkimusseura, julkaisuja 14. Helsinki: Hakapaino.
- Martikainen, Tuomas (toim.) (2006) Ylirajainen kulttuuri. Etnisyys 2000-luvun Suomessa. Helsinki: SKS.
- Meeuwisse, Anna & Sunesson, Sune (1998) Frivilliga organisationer, socialt arbete och expertis. Socialvetenskaplig Tidskrift 5 (2-3), 172-193.
- Mullender, A. & Ward, D. (1991) Self-Directed Groupwork. Users Take Action for Empowerment. London: Whiting and Birch.
- Nylund, Marianne (2001) Varieties of Mutual Support and Voluntary Action: A Study of Finnish Self-help Groups and Volunteers. Helsinki: Finnish Federation for Social Welfare and Health.
- Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (2005) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.
- Rastas, Anna, Huttunen, Laura & Löytty, Olli (toim.) (2005) Suomalainen vieraskirja. Kuinka käsitellä monikulttuurisuutta? Tampere: Vastapaino.
- Shera, Wes & Wells, Lilian M. (1999) Empowerment Practice in Social Work: Developing Richer Conceptual Foundations. Toronto: Canadian Scholar's Press.
- Siitonen, Juha (1999) Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua. Acta Universitatis Ouluensis, E Scientiae Rerum Socialium 37. Oulu: Oulun yliopisto.
- Suutari, Minna (2002) Nuorten sosiaaliset verkostot palkkatyön marginaalissa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Tiilikainen, Marja (2003) Arjen islam: somalinaisten elämää Suomessa. Tampere: Vastapaino.
- Ylijoki, Oili-Helena (1998) Akateemiset heimokulttuurit ja noviisien sosialisatio. Tampere: Vastapaino.

2.3. Institutionaaliset yhteisöt (5 op)

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija paikantaa ja jäsentää yhteisösosiaalityön preventiivisiä, tukevia ja korjaavia orientaatioita sosiaalityön institutionaalisissa toimintaympäristöissä. Institutionaalinen yhteisösosiaalityö liittyy mm. hoidollisiin ja kasvatuksellisiin yhteisöihin, yhteisölliseen hoivaan sekä sektorirajat ylittävään yhdyskuntatyöhön. Keskeiset sisällöt ovat:

- instituutiot, osallisuus
- yhteisölliset orientaatiot kehittämis- ja muutostyössä
- yhteisösosiaalityö erityisesti marginaalisissa ympäristöissä
- organisaatiot ja työyhteisöt

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

Kirjallisuus:

Freire, Paulo (2005) Sorrettujen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.

Oheiskirjallisuus:

Archer, Margaret S. (2003) Structure, Agency and the Internal Conversation. Cambridge: Cambridge University Press.

Community Care: A Reader (1997, 2. Ed.) Eds. Joanna Bornat, Julia Johnson, Charmaine Pereira, David Pilgrim, Fiona Williams. Hampshire: Palgrave.

Heinonen, Jari ym. (2001) Syrjäytymistä estämässä. Arviointitutkimus Tapaturma- ja sairausinvalidien liiton toiminnasta ja erityisesti sen "Ikääntyneiden monivammaisten syrjäytymisen estäminen" -kurseista. Helsinki: DSL & TSIL.

- Holmila, Marja (1997) Yhteisö ja interventio. Alkoholihaittojen paikallinen ennalta ehkäisy. Helsinki: Stakes.
- Kaipio, Kalevi (1999) Kasvattava yhteisö. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskeskus.
- Kiili, Johanna (2006) Osallistumisen voimavarat. Tutkimus ipanoiden osallistumisesta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Kurki, Leena & Eskola, Antti (2001) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere: Vastapaino.
- Maffesoli, Michel (1995) Maailman mieli – yhteisöllisen tyylin muodoista. Tampere: Gaudeamus, Tammerpaino Oy.
- Meeuwisse, Anna (1997) Vänskap och organisering: En studie av Foutain Houserörelse. Lund arkiv.
- Murto, Kari (1997) Yhteisöhoidon suuntauksia. Jyväskylän koulutuskeskus. Jyväskylä: Gummerus.
- Nivala Elina (2008) Kansalaisuuskasvatus globaalien ajan hyvinvointiyhteiskunnassa: kansalaiskasvatuksen sosiaalipedagoginen teoriakehys. Kuopio: Snellman-instituutti.
- Payne, Malcolm (1995) Social Work and Community Care. Basingstoke: Macmillan.
- Riessman, Frank & Carroll, David (1995) Redefining Self-help. Policy and Practice. San Francisco: Josey-Bass Publishers.
- Suutari, Minna (2002) Nuorten sosiaaliset verkostot palkkatyön marginaalissa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

3 SOSIAALITYÖN LÄHESTYMISTAVAT JA TYÖMUODOT (20 OP)

3.1 Sosiaalityön johtaminen (5 op)

Tavoite:

Opiskelija perehtyy sosiaalityön johtamisen kysymyksiin HOPS:n mukaisesti.

Oppimismuodot:

Opiskelija valitsee Sosnetin virtuaaliopetuksesta johtamiseen liittyvän verkkokurssien omien tarpeiden pohjalta. Verkkokurssitarjonta vahvistetaan lukuvuosittain.

3.2 Työmuodot ja prosessit (10 op)

Tavoite:

Tavoitteena on perehdyttää opiskelija yhteisösosiaalityön työmuotoihin ja -prosesseihin palveluverkostojen eri osissa virallisesta sosiaalityöstä kolmannen sektorin toimijoihin. Yhdyskuntatyön ja alueellisen sosiaalityön lisäksi opiskelija tutustuu rakenteellisen ja uudelleen yhteisötasoisien sosiaalityön mahdollisuuksiin kaupunki- ja maaseutuyhteisöissä. Keskeiset sisällöt ovat:

- yhteisösosiaalityön työmuotojen kehittyminen ja nykytila
- yhteisösosiaalityön työmuotojen soveltaminen käytännön prosesseina
- sosiaalityöntekijän erilaiset roolit yhteisösosiaalityössä

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

a) Yhdyskuntatyö

Kirjallisuus:

Hutchinson, Gunn Strand (ed.) (2009) *Community work in the Nordic Countries – New Trends*. Oslo: Universitetsforlaget.

Oheiskirjallisuus:

Freire, Paulo (2005): *Sorrettujen pedagogiikkaa*. Tampere: Vastapaino.

Henderson, Paul & Thomas, David N. (2002): *Skills in Neighbourhood Work*. London: Unwin Hyman.

Hermansen, Ole F. (1975): *Socialt arbete i närsamhället: en introduktion*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Jacobs, Sidney & Poppo, Keith (1994): *Community Work in the 1990s*. Nottingham: Spokesman.

Lahti-Kotilainen, Leena (toim.) (1985): *Yhdyskuntatyö käytännössä. Artikkelisarja yhdyskuntatyöstä*. Helsinki: Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Matthies, Aila-Leena & Kotakari, Ulla & Nylund, Marianne (toim.): *Välittävät verkostot*. Jyväskylä: Vastapaino.

Poppo, Keith (1996): *Analyzing Community Work: its Theoretical Practice*. Buckingham: Open University Press.

Roivainen, Irene (2002): *Marginaalisuus ja sosiaalityö yhteisöissä. Yhteisöllinen ajattelu ja sosiaalityö*. Teoksessa Juhila, Kirsi & Forsberg, Hannele & Roivainen, Irene (toim.): *Marginaalit ja sosiaalityö*. SoPhi. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. 217-232.

Ronby, Alf (1994): *Mobilizing Local Communities*. Härnösand: Mitthögskolan.

Stepney, Paul & Poppo, Keith (2007): *Social Work and the Community: a Critical Context for Practice*. Palgrave: Macmillan.

Sundh, Kenneth & Turunen, Päivi (1992): *Social mobilisering. Om samhällsarbete i Sverige*. Stockholm: Publica.

Twelvetrees, Alan (1991): *Community Work*. London: BASW.

Vinnurva, Jukka (1987): *Käytännön näkökulma yhdyskuntatyöhön: Työntekijän ja asiakkaan rooliasetelman uudet ulottuvuudet*. Luentomoniste. Sosiaalityöntekijöiden valtakunnallinen koulutus 1/1987. Helsingin yliopisto. Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus. Lähiopetusjakso 5. Keilaniemi, Espoo 4.12.87.

Wahlberg, Stefan (1998): *Samhällsarbete - strategier för ett radikalt och humanistiskt socialt arbete*. Stockholm: Norstedts Juridik.

b) Kaupunki- ja maaseutusosiaalityö

Kirjallisuus:

Hautamäki, Lauri (1989) *Elävä kylä - elävä kotiseutu - elävä Suomi : kylätoiminnan tausta, synty ja laajeneminen kansanliikkeeksi*. Helsinki: Kyläasiain neuvottelukunta.

Oheiskirjallisuus:

Bäcklund, Pia & Schulman, Harri (toim.) (2000): *Kunnostusta ja kuntokävelyä, asukastiloja ja aikamatkoja. Onnistuiko Helsingin lähiöprojekti?* Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuksia 2000:4.

Karisto, Antti (1997) *Kaupunkisosiaalityö tulee. Teoksessa Viialainen, Riitta & Maaniittu, Maisa (toim.): Tehdä itsensä tarpeettomaksi? Sosiaalityö 1990-luvulla. Raportteja 213. Stakes. 129–143.*

Karjalainen, Pekka & Karisto, Antti & Seppänen, Marjaana (2002): *Lähiöt, kaupunkisosiaalityö ja projektitoiminta*. Teoksessa Juhila, Kirsi & Forsberg, Hannele & Roivainen, Irene: *Marginaalit ja sosiaalityö*. Jyväskylä: Jyväskylän Yliopisto, SoPhi. 253-271.

Kopomaa, Timo (2003): *Kohti kaupunkisosiaalityötä: haasteena tasapainoinen kaupunki*. Palmenia-kustannus: Helsinki.

Leino, Helena (2006): *Kansalaisosallistuminen ja kaupunkisuunnittelun dynamiikka*. Tutkimus Tampereen Vuoreksesta. Tampere: Tampere University Press.

Pugh, Richard (2000): Rural Social Work. Dorset: Russell House Publishing.

Ronnby, Alf (1991): I skogarnas land: om socialt arbete i glesbygden. Stockholm: Statens råd för byggnadsforskning.

c) Alueellinen ja rakenteellinen sosiaalityö

Kirjallisuus:

Mullaly, Bob (1997): Structural Social Work: Ideology, Theory, and Practice. Toronto: Oxford University Press.

Oheiskirjallisuus:

Bäcklund, Pia & Häkli, Jouni & Schulman, Harry (toim.) (2002): Osalliset ja osaajat. Kansalaiset kaupungin suunnittelussa. Helsinki: Gaudeamus.

Heikkilä, Matti (1988): Rakenteellinen sosiaalityö. Sosiaalityön vuosikirja 87-88. Helsinki. 63-70.

Jokiranta, Harri (1988): Rakenteellinen sosiaalityö ja sosiaalityön ammattikäytäntö. Sosiaalityön vuosikirja 87-88. Helsinki. 71-78.

Juutinen, Sirpa (1994): Sosiaalitoimi asiantuntijana ja vaikuttajana - tutkimus rakenteellisen sosiaalityön käsitteestä ja todellisuudesta. Rakenteellisen sosiaalityön loppuraportti. Raportteja 165. Stakes. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kivistö-Pyhtilä, Tuula (2002): Puhetta sosiaalityöstä: aluesosiaalityön ulottuvuuksia ja positioita Oulun Meri-Toppilan asuinalueella. Oulu: Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.

Kovero, Seppo (1988): Yhteisöllisyys ja alueellisuus sosiaalityössä. Sosiaalityön vuosikirja 87-88. Helsinki. 57-62.

Liimatainen, Ville (1984): Alueellinen sosiaalityö – mitä se on ja kuinka sitä voitaisiin kehittää kunnassa. Sosiaaliviesti 1, 15-18.

Kopomaa, Timo & Peltonen, Lasse & Litmanen, Tapio (toim.) (2008): Ei meidän takapihallemme!: paikalliset kiistat tilasta. Helsinki: Gaudeamus.

Närhi, Kati (1998): Ekososiaalisia oivalluksia sosiaalityön arjesta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Roivainen, Irene (1995): Kun ongelmalla on osoite. Teoksessa: Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Pösö, Tarja (toim.): Sosiaalityö, asiakkuus ja sosiaaliset ongelmat. Konstruktionistinen näkökulma. Helsinki: Sosiaaliturvan Keskusliitto. 78-98.

Seitsemän esseitä sosiaalityöstä. Sosiaalityön asiantuntijatyöryhmä. Sosiaalihallituksen julkaisuja 16/1987. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Toiviainen, Sari & Kilponen, Marja-Riitta (toim.) (2000): Aluesosiaalityö Helsingissä: jäsenys ja palvelukuvaus. Helsingin kaupunki. Helsinki: Sosiaaliviraston julkaisusarja A:1/2000.

Viirkorpi, Paavo (1990): Rakenteellisen sosiaalityön pakko ja mahdollisuudet. Helsinki: Sosiaalihallituksen julkaisuja 17/1990.

Vinnurva, Jukka (1988): Alueet ja yhteisöt. Sosiaalityön vuosikirja 87-88. Helsinki. 49-56.

Vinnurva, Jukka (1999): Sosiaalityöntekijän rooleista: Kuka oikein auttaa ja ketä? Teoksessa Peltovuori, Timo (toim.): Auttaminen ja vastuu. Oulu.

d) Sosiokulttuurinen yhteisötyö

Kirjallisuus:

Kurki, Leena (2000): Sosiokulttuurinen innostaminen. Muutoksen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.

Oheiskirjallisuus:

Hautaniemi, Petri (2004): Pojat!: somalipoikien kiistanalainen nuoruus Suomessa.: Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

- Karisto, Antti (2001): Social Development on the Local Level: Art and Culture as Means of Empowerment. Teoksessa Piotr Salustowicz (toim.) Civil Society and Social Development. Bern: Peter Lang. 245-252.
- Kurki, Leena & Nivala, Elina (2006): Hyvä ihminen ja kunnan kansalainen: johdatus kansalaisuuden sosiaalipedagogiikkaan. Tampere: Tampere University Press.
- Offer, John (1999): Social Workers, the Community and Social Interaction. Intervention and the Sociology of Welfare. London and Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- Phillips, Julie (2001): Groupwork in Social Care. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Rastas, Anna & Huttunen, Laura & Löytty, Olli (2005): Suomalainen vieraskirja: Kuinka käsitellä monikulttuurisuutta? Tampere: Vastapaino.
- Stepney, Paul & Ford, Deirdre (2000): Social Work Models, Methods and Theories. A Framework for Practice. Dorset: Russell House Publishing.
- Toikko, Timo (2002): Marginaalit ja sosiokulttuurisen työn mahdollisuudet. Teoksessa Juhila, Kirsi & Forsberg, Hannele & Roivainen, Irene: Marginaalit ja sosiaalityö. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, SoPhi. 272–288.

3.3 Ammatillisuus ja etiikka (5 op)

Tavoite:

Tavoitteena on vahvistaa yhteisösosiaalityöntekijöiden eettistä tietoisuutta ja syventää yhteisöllisyyden ideologista taustaa osana sosiaalityön ammatillisuutta. Keskeiset sisällöt ovat:

- yhteisöllisyyden ja kommunitarismien perusideologia
- yksilö-yhteisösuhte
- "hyvän yhteisön" kriteerit
- sosiaalisen pääoman merkitys
- kansalaisten osallisuuden ja kumppanuuden ideologia
- yhteisösosiaalityö, valta ja politiikka
- antirasmin ja syrjäytymisen vastustamisen näkökulma
- yhteisösosiaalityön idea ja tavoitteet
- yhteisösosiaalityön ihmiskäsitys ja ajatusmallit
- yhteisösosiaalityön eettinen koodi

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

Kirjallisuus:

Arendt, Hannah (2002): Vita activa: ihmisenä olemisen ehdot. Tampere: Vastapaino.

Oheiskirjallisuus:

Canetti, Elias (1998): Joukko ja valta. Helsinki: Loki-Kirjat.

Hyyppä, Markku T. (2002): Elinvoimaa yhteisöstä. Sosiaalinen pääoma ja terveys. Keuruu: PS-kustannus.

Kuparinen, Riitta (2005): "Ei meidän naapuriin" Tapaustutkimus asukasyhteisön suhtautumisesta asuntolan rakentamiseen. Helsinki: Kehitysvammaliiton tutkimusyksikkö.

Kurki, Leena (2002): Persoona ja yhteisö. Personalistinen sosiaalipedagogiikka. Jyväskylä: SoPhi.

Lehtinen, Sini-Tuulia (1997): Vapaaehtoistoiminta - kasvava voimavara? Näkökulmia ammattityöhön. Helsinki: Kansalaisareena ry.

Leino, Helena (1999): Yhteisöllisyyden muuttuva muoto. Kommunitarismikeskustelu 1990-luvun Saksassa. Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan laitos. Asumisen ja ympäristön tutkimuksen yksikkö. Civil Society Papers 1. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

- Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (2005): Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.
- Parantava yhteisö (2003): Veikkolan parantola - Veikkola sanatorium 1929-1995. Suomen Mielenterveysseura. SMS-julkaisut.
- Rastas, Anna (2007): Rasismi lasten ja nuorten arjessa. Transnationaalit juuret ja monikulttuuristuva Suomi. Tampere: Tampere University Press ja Nuorisotutkimusverkosto.
- Roivainen, Irene (toim.) (2001): Yhteisöt hyvinvoinnin tuottajina. Uusi Yhteisötyö -projektin loppuraportti. Kolmen setlementin kokemuksia. Setlementtijulkaisuja 10. Suomen Setlementtiliitto ry. Helsinki: Yliopistopaino.
- Ruuskanen, Petri (toim.) (2002): Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi. Näkökulmia sosiaali- ja terveysaloille. Keuruu: PS-kustannus.

II TUTKIMUSMETODOLOGIAOPINNOT 25 op

4.1 Sosiaalityön tieteenteoria 2 op

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija hallitsee tieteenteorian perusteet sekä ymmärtää oman tieteenalan ja valitsemansa tutkimuksellisen lähestymistavan syvällisemmin.

Oppimismuodot:

Luennot ja oheismateriaali.

Kirjallisuus:

Raatikainen, Panu (2004) Ihmistieteet ja filosofia. Helsinki: Gaudeamus.

Oheiskirjallisuus:

Blom, Björn & Morén, Stefan & Nygren, Lennart (red.) (2006) Kunskap i socialt arbete: om villkor, processer och användning. Stockholm: Natur och Kultur.

Guba, Egon & Lincoln, Yvonna S. (1989) Fourth Generation Evaluation. Newbury Park and New Delhi: Sage Publications.

Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa ja Heinlahti, Kaisa (2006) Mitä on tutkimus? Argumentaatio ja tieteenfilosofia. Helsinki: Gaudeamus.

Karvinen, Synnöve & Pösö, Tarja & Satka, Mirja (toim.) (2000) Sosiaalityön tutkimus. Jyväskylä: SoPhi.

Kuusela, Pekka & Niiranen, Vuokko (toim.) (2006) Realismin haaste sosiaalityöissä. Kuopio: Unipress.

Metsämuuronen, Jari (2003) Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: Methelp.

Niiniluoto, Ilkka (1997) Johdatus tieteenfilosofiaan: käsitteen ja teorianmuodostus. Helsinki: Otava

Perttula, Juha & Latomaa, Timo (toim.) (2006) Kokemuksen tutkimus: merkitys, tulkinta, ymmärtäminen. 2. painos. Helsinki: Dialogia.

Raunio, Kyösti (1999) Positivismi ja ihmistiede. Sosiaalityön tutkimuksen perusteet ja käytännöt. Helsinki, Gaudeamus.

Räsänen, Pekka & Anttila, Anu-Hanna & Melin, Harri (toim.) (2005) Tutkimus menetelmien pyörteissä. Sosiaalityön tutkimuksen lähtökohdat ja valinnat. Jyväskylä: PS-Kustannus.

4.2 Sosiaalityön tutkiva kehittäminen 5 op

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa keskeisiä työhön ja organisaatioon liittyviä asioita, jotka on huomioitava oman työn tutkimisessa ja kehittämisessä. Opiskelija osaa huomioida työn kontekstuaalisuuden, työn tekemisen ja tutkimisen eettiset kysymykset sekä oman työprosessin monitoroinnin ja tiedon saannin kysymykset.

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset.

Kirjallisuus:

Adams, Robert, Dominelli, Lena & Payne, Malcolm (2005) Social work futures. Crossing boundaries, transforming practice. Palgrave: Macmillan.
Rauhala, Lauri. (2005) Ihmiskäsitys ihmistyössä. Helsinki: Yliopistopaino.

Oheiskirjallisuus:

- Arnkil, Tom Erik, Eriksson, Esa & Arnkil, Robert (2000) Palveluiden dialoginen kehittäminen kunnissa – sektorikeskeisyydestä ja projektien kaaoksesta joustavaan verkostointiin. Stakes: raportteja 253.
- Blom, Björn & Morén, Stefan & Nygren, Lennart (red.) (2006) Kunskap i socialt arbete: om villkor, processer och användning. Stockholm: Natur och Kultur.
- Dahlgren Lena & Sauer Lennart (red.) (2009) Att forska i socialt arbete - utmaningar, förhållningssätt och metoder. Stockholm: Studentlitteratur.
- Engeström, Yrjö (2002) Kehittävä työntutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Fook, Jan (2002) Theorizing from Practice: Towards an Inclusive Approach for Social Work Research. Qualitative Social Work, Vol. 1, No. 1, 79-95. Sage.
- Heinonen, Hanna (2007) "Kohti syvempää ymmärrystä sosiaalityössä" – sosiaalityöntekijät tutkivaa ja arvioivaa työtettä paikantamassa. (verkossa: http://www.socca.fi/files/72/Tutkiva_arvioiva_tyote_sosiaalityontekijoiden_jasentamana.pdf, sit. 12.3 2011)
- Hurtig, Johanna, Laitinen, Merja & Uljas-Rautio, Katariina (2010) Ajattele itse! – tutkimuksellisen lukutaidon perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kiili, Johanna (2006) Lasten osallistumisen voimavarat. Tutkimus ipanoiden osallistumisesta. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Kivipelto, Minna (2006) Sosiaalityön kriittinen arviointi. Sosiaalityön kriittisen arvioinnin perustelut, teoriat ja menetelmät. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulun sarja Tutkimuksia A3.
- Rajavaara, Marketta (2007) Vaikuttavuusyhteiskunta. Sosiaalisten olojen arvostelusta vaikutusten todentamiseen. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 84/2007. Kelan tutkimusosasto. Vammala: Vammalan kirjapaino.
- Satka, Mirja & Karvinen-Niinikoski, Synnöve & Nylund, Marianne & Hoikkala, Susanna (toim.) (2005) Sosiaalityön käytäntötutkimus. Helsinki: Palmenia-kustannus.
- Satka, Mirja & Pohjola, Anneli & Rajavaara, Marketta (toim.) (2003) Sosiaalityö vaikuttajana. Jyväskylä: SoPhi.
- Seppänen-Järvelä, Riitta & Karjalainen, Vappu (toim.) (2006) Kehittämistyön risteyskiä. Helsinki: Stakes.
- Virtanen, Petri (2000) Projektityö. Helsinki: WSOY.

4.3 Tutkimusmenetelmät 8 op

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa tutkimukselliseen lähestymistapaan, tiedonhankintaan sekä aineiston keruutapaan ja analyysimenetelmään liittyviä kysymyksiä ja osaa itsenäisesti tehdä niihin liittyviä valintoja ja ratkaisuja. Tähän pyritään tutustumalla erilaisiin laadullisen ja määrällisen tutkimuksen menetelmiin. Lisäksi opiskelija perehtyy syvällisemmin tutkimukselliseen kiinnostukseensa sopivan ja tulevassa lisensiaatintutkimuksessaan käyttämänsä tutkimusotteen tai -menetelmän keskusteluihin ja kirjallisuuteen.

Oppimismuodot:

Luennot, kirjallisuus ja erikseen sovittavat suoritukset. Sovittavan suorituksen tulee liittyä opiskelijan liseniaatintutkimuksen metodologisiin ratkaisuihin.

Tässä esitetty kirjallisuus kattaa metodologisia ratkaisuja melko laajasti ja antaa lähtökohdan tutkimusmenetelmällisille valinnoille. Laajempi ja yksittäiseen lähestymistapaan monipuolisemman paneutuva kirjallisuus löytyy mm. Sosnetin internetsivujen kautta (www.sosnet.fi).

Laadullisen tutkimuksen yleiskirjallisuus:

Kirjallisuus:

Alasuutari, Pertti (1999) Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Tampere: Vastapaino.

Silverman, David (2006) Interpreting Qualitative Data. Methods for Analyzing Talk, Text and Interaction. London: Sage.

Oheiskirjallisuus:

Coffey, Amanda & Atkinson, Paul (1996) Making Sense of Qualitative Data. Thousand Oaks, CA.: Sage.

D'Cruz, Heather & Jones, Martyn (2004) Social Work Research. Ethical and Political Contexts. London: Sage.

Denzin, Norman K. & Lincoln, Yvonna, S. (1998) The Landscape of Qualitative research. Theories and Issues. London: Sage.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1998) Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Fangen, Katrine (2005) Deltagande observation. Malmö: Liber Ekonomi.

Mason, Jennifer (2002) Qualitative Researching. London: Sage.

Taylor, Steven J. & Bogdan, Robert (1998) Introduction to Qualitative Methods: A Guidebook and Resource. John Wiley & Sons Inc.

Laadullisen tutkimuksen menetelmällisesti eriytyvä kirjallisuus:

Coffey Amanda (1999) The Ethnographic Self. Fieldwork and the Representation of Identity. London: Sage.

Eräsaari, Leena (1995) Kohtaamisia byrokraattisella näyttämöllä. Helsinki: Gaudeamus

Fetterman, David M. & Wandersman, Abraham (2004) Empowerment Evaluation Principles in Practice.

Francis, David & Hester, Stephen (2004) An Invitation to Ethnomethodology. Language, Society and Interaction. London: Sage.

Hammersley, Martin & Atkinson, Paul (1995) Ethnography. Principles in Practice. Second edition. London: Routledge.

Heikkinen, Hannu & Huttunen, Raimo & Moilanen, Pentti (toim.) (1999) Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja, Jyväskylä: Atena Kustannus.

Hyvärinen, Matti & Peltonen, Eeva & Vilkkö, Anni (toim.) (1998) Liikkuvat erot. Sukupuoli elämäkertatutkimuksessa. Tampere: Vastapaino.

Johansson, Thomas (2000) Det första könet? Mansforskning som reflexivt projekt. Lund: Studentlitteratur.

- Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (1999) Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino.
- Kvale, Steinar (1996) InterViews. An introduction to Qualitative Research interviewing. London: Sage. Myös ruotsiksi.
- Patton, Michael Quinn (2001) Qualitative Research & Evaluation Methods. Third Edition. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Rajavaara, Marketta (2006) Yhteiskuntaan vaikuttava Kela. Katsaus vaikuttavuuden käsitteisiin ja arviointiin. Helsinki: Kelan tutkimusosasto.
- Riessman, Catherine Kohler (2008) Narrative methods for the human sciences. London: Sage.
- Rubin, H. J. and Rubin, I. S. (1995) Qualitative Interviewing: The Art of Hearing Data. London: Sage.
- Ruusuvuori, Johanna & Nikander, Pirjo & Hyvärinen, Matti (toim.) (2010) Haastattelun analyysi. Vastapaino, Tampere.
- Ruusuvuori, Johanna & Tiittula, Liisa (toim.) (2005) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.
- Shaw, Ian F. & Greene, Jennifer C. & Mark, Melvin M. (eds.) (2006) Handbook of evaluation: policies, programs and practices. London: Sage.
- Shaw, Ian & Lishman, Joyce (eds.) (1999) Evaluation and Social Work Practice. London: Sage.
- Stanley, Liz (1992) The Auto/biographical I: Theory and Practice of Feminist Auto/Biography. Manchester: Manchester University Press.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli (2003) Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Tammi.
- Välimaa, Outi (2011) Kategoriat ongelman selontekoina. Pitkäaikaistyöttömyydestä neuvottelemisen ja sen rakentuminen haastattelupuheessa. Tampere. Acta Universitatis Tamperensis 1589, TUP,
- Yin, R.K. (2002) Case study research: Design and Methods (3rd ed.) Sage Publications.

Kvantitatiivinen tutkimus:

Kirjallisuus:

- Alkula, Tapani & Pöntinen, Seppo & Ylöstalo, Pekka (2002) Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Helsinki: WSOY.

Oheiskirjallisuus:

- Jokivuori, Pertti & Hietala, Risto (2007) Määrällisiä tarinoita: monimuuttujamenetelmien käyttö ja tulkinta. Helsinki: WSOY.
- Metsämuuronen, Jari (2001) Monimuuttujamenetelmien perusteet SPSS-ympäristössä. Metodologia-sarja 7. International Methelp Ky.
- Paananen, Seppo & Juntto, Anneli & Sauli, Hannele toim. (1998) Faktajuttu: tilastollisen tutkimuksen käytännöt. Tampere: Vastapaino.
- Toivonen, Timo (1999) Empiirinen sosiaalitutkimus. Helsinki: WSOY.

Tutkimusetiikka:

Kirjallisuus:

- Hallamaa, Jaana & Launis, Veikko & Lötjönen, Salla & Sorvali, Irma (toim.) (2006) Etiikkaa ihmistieteille. Tietolipas 211. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Oheiskirjallisuus:

Clarkeburn, Henriikka & Mustajoki, Arto (2007) Tutkijan arkipäivän etiikka. Tampere: Vastapaino.
Karjalainen, Sakari & Launis, Veikko & Pelkonen, Risto & Pietarinen Juhani (toim.) (2002)
Tutkijan eettiset valinnat. Helsinki: Gaudeamus.
Kuula, Arja (2006) Tutkimusetiikka - aineiston hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.
Pohjola, Anneli (toim.) (2003) Eettisesti kestävä sosiaalitutkimus. Rovaniemi: Lapin yliopiston
yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja C, työpapereita 47.

4.4 Tieteellinen kirjoittaminen ja raportointi 5 op

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija hallitsee tieteellisen kirjoittamisen yleiset periaatteet ja omaan ilmaisuunsa liittyvät erityiskysymykset. Opiskelija osaa rakentaa eheän, toimivan ja kiinnostavan tutkimuksellisen tekstin ja tunnistaa, millaisista elementeistä rakentuu tieteellinen julkaisu ja toimiva tekstikokonaisuus.

Oppimismuodot:

Luennot ja harjoitukset tai kirjoitustehtävä.

Kirjallisuus:

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula (2007) Tutki ja kirjoita. 13. painos. Helsinki: Tammi.

Kinnunen, Merja & Löytty, Olli (toim.) (2002) Tieteellinen kirjoittaminen. Tampere: Vastapaino.

Oheiskirjallisuus:

Emerson, Robert, Fretz, Rachel & Shaw, Linda (1995) Writing Ethnographic Fieldnotes. Chicago: The University of Chicago Press

Latvala, Johanna & Peltonen, Eeva & Saresma, Tuija (toim.) (2004) Tutkija kertojana. Tunteet, tutkimusprosessi ja kirjoittaminen. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 79. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Luostarinen, Heikki & Väliaverronen, Esa (1991) Tekstinsyöjät. Yhteiskuntatieteellisen kirjallisuuden lukutaidosta. Tampere: Vastapaino.

4.5 Tutkimusprosessi 5 op

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija kykenee tavoitteelliseen, tieteelliseen työskentelyyn ja tunnistaa tähän työskentelyyn liittyvät yhteisölliset ja itsenäiset osuudet. Hän hallitsee tieteellistä ajattelua ja argumentointia sekä tieteelliseen keskusteluun osallistumista ja osana tätä osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

Oppimismuodot:

Tutkimussuunnitelma sekä aktiivinen osallistuminen tutkimusseminaareihin ja henkilökohtaiseen ohjaukseen.

III LISENSIAATINTUTKIMUS 40 op

Erikoissosiaalityöntekijän koulutukseen kuuluvan lisensiaatintutkimuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia oman erikoisalansa ja sen ammattikäytännön kehittämiseen tutkimuksen keinoin. Tutkimuksen aihepiirin valinnan ja tutkimustehtävän edellytetään olevan sosiaalityön ja oman erikoisalan kannalta relevantteja. Opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimuksen aihepiiriin ja sitä koskevaan tieteelliseen keskusteluun. Opiskelijalla tulee olla valmius itsenäisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä, hallita tutkimusprosessi sekä tieteellinen kirjoittaminen.

Lisensiaatintutkimus voi olla yhtenäinen tieteellinen työ tai julkaistu / julkaistavaksi aiottu laajahko tieteelliset vaatimukset täyttävä artikkeli. Sen lisäksi siihen voi sisältyä myös käytännön opas, ääni- ja kuvatalenteita, kuten cd-rom, video tai verkkosivuja, joita voidaan hyödyntää ammatillisessa koulutuksessa tai käytännön työssä. Koulutukseen kuuluvat tutkimusseminaarit, joita järjestetään lähiopetusjaksoilla ja kotiyliopistoissa. Tutkimusseminaarissa käsitellään tutkimussuunnitelmia, tutkimuskäsikirjoituksia ja perehdytään tieteellisiin käytäntöihin.